

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **J. F.F.**, zastúpenej JUDr. E. R., proti žalovanému **1/ Z.**, IČO X., zastúpenému Advokátskou kanceláriou R., **2/ A. B., 3/ M. S., 4/ A. T., 5/ F. T., 6/ P. V., 7/ Ing. R. F., 8/ A. F.**, zastúpenému opatrovníkom Ing. R. F., **9/ F. F., 10/ V. B., 11/ R. S., 12/ R. S., 13/ J. S., 14/ D. S., 15/ A. S., 16/ M. S., 17/ V. S., 18/ L. C.**, o **určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti**, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 17 C 59/2003, na dovolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 25. júna 2009, sp.zn. 7 Co 92/2008 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobkyne **o d m i e t a.**

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanému **1/** náhradu trov dovolacieho konania v sume 32,28 € na účet jeho zástupcu Advokátskej kancelárie R., do troch dní.

Žalovaným **2/ až 18/** náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nitra (súd prvého stupňa) rozsudkom z 3. decembra 2007, č.k. 17 C 59/2003-268 zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala určiť, že do dedičstva po poručiťke J. C., zomrelej X., patrí nehnuteľnosť nachádzajúca sa v katastrálnom území CH., pôvodne zapísaná v pozemkovoknižnej vložke č. X., kat. úz. N. ako parcela č. X. - lúka tak, ako je vyznačená na geometrickom pláne č. X. z 15. marca 2007, ako parcela č. X. - zastavané plochy vo výmere 1452 m² a parcela číslo X. vo výmere 56 m², v celosti. Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovaným **2/, 4/, 5/, 6/ a 9/** náhradu trov konania vo výške

18 926,- Sk na účet právneho zástupcu žalovaných JUDr. N. K., do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Ostatným žalovaným náhradu trov konania nepriznal. Zamietnutie žaloby odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 126 ods. 1, § 129 ods. 1, § 130 ods. 1, § 134 ods. 1, 2, 3 a § 136 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Mal za to, že k rodinnej deľbe v rodine F. malo prísť v roku 1944, kedy na Slovensku platilo uhorské obyčajové právo. Neexistuje však žiadny podklad o tom, že táto rodinná deľba skutočne prebehla a že na jej základe bolo darom získané vlastnícke právo od J. a M.M.. Ak takáto zmluva bola uzavretá, bola uzavretá iba ústnou formou, a preto nemohla byť základom pre prevod nehnuteľnosti do vlastníctva nadobúdateľa. Takáto zmluva však mohla byť základom dobromyseľnosti nadobúdateľa o nadobudnutí nehnuteľnosti do držby. Uviedol, že obyčajové právo na Slovensku platné do 31. decembra 1950 vyžadovalo dobromyseľnosť pri nastúpení do držby. Ak by v roku 1944 došlo medzi J. a M.M. a ich deťmi skutočne k rodinnej deľbe s následným darovaním reálne vydeleneho pozemku matke žalobkyne a jej bratovi, na podklade neperfektných darovacích zmlúv, mohli by mať tieto skutočnosti za následok dobromyseľnosť držby a nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Žalobkyňa podľa názoru súdu nepredložila žiadny dôkaz o tom, že k rodinnej deľbe došlo. Išlo iba o jej subjektívne tvrdenie, ktoré nebolo podložené žiadnym relevantným dôkazom. Na záver konštatoval, že v danej veci ide o určovaciu žalobu podľa § 80 písm. c) O.s.p., že žalobkyňa síce osvedčila naliehavý právny záujem na takomto určení rozdielom medzi evidenčným stavom a skutočným stavom nehnuteľností, no ňou tvrdené okolnosti o darovaní časti spornej nehnuteľnosti o výmere 1500 m² jej matke zo strany pôvodných pozemkovoknižných vlastníkov nepreukázala. Konštatoval, že žalobkyňa nepreukázala pasívnu legitimáciu žalovaných, okrem žalovaného 1/, pretože ostatní žalovaní nie sú súčasnými vlastníkmi nehnuteľnosti. O trovách konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave (odvolací súd) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 25. júna 2009, sp.zn. 7 Co 92/2008 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 1/ náhradu trov odvolacieho konania v sume 52,45 € advokátovi J. R. do troch dní. Dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne a odvolanie opodstatnené nie je. V celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dodal, že podstatnou otázkou posúdenia,

ako správne konštatoval aj súd prvého stupňa, bolo, či žalobkyňa pri danosti naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení preukázala splnenie zákonných podmienok pre nadobudnutie vlastníckeho práva titulom vydržania jej matkou. V tejto súvislosti poukázal na to, že podľa obyčajového práva platného na území Slovenska do 31. decembra 1950 vlastnícke právo k nehnuteľnosti nadobudol ten, kto mal nehnuteľnosť po dobu 32 rokov ako svoju pokojne v držbe. Bolo tomu tak napriek tomu, že v pozemkovej knihe, ktorá v tom čase mala nielen registračný, ale aj hmotnoprávny charakter, bol ako vlastník uvedený niekto iný. Vlastnícke právo však nemohol vydržať ten, kto nebol dobromyseľný pri začiatku svojej držby. Z výsledkov vykonaného dokazovania podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva len ten záver, že pôvodní pozemnoknižní spoluvlastníci - rodiny S. a F. - si pozemnoknižnú parcelu reálne rozdelili a v rozdelenom stave užívali dva pozemky. Darovanie polovice z rozdeleného pozemku rodiny F., matke žalobkyne, však aj podľa názoru odvolacieho súdu skutočne preukázané nebolo a v dôsledku toho nebolo možné prijať záver o tom, že J. C. bola ku dňu svojej smrti vlastníčkou sporného pozemku právnym titulom vydržania podľa Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb. a že vo vlastníctve za jej života nedošlo k žiadnym zmenám. Nadobudnutie vlastníctva za účinnosti Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov žalobkyňa netvrdila a ani nepreukazovala. Za takejto situácie nebolo právne významné posudzovať opodstatnenosť zápisu vlastníckeho práva Mesta N. (pôvodný žalovaný 1/) na liste vlastníctva Správy katastra v N.. O trovách konania žalovaného rozhodol v súlade s ustanovením § 224 ods. 2 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktoré odôvodnila s poukazom na ustanovenie § 241 ods. 2 písm. c) O.s.p., t.j. že obe rozhodnutia súdov nižších stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Namietala nesprávnosť skutkových zistení súdov nižších stupňov. Uviedla, že „so závermi súdov nižších stupňov sa nemôže stotožniť, považuje ich za právne nesprávne“ a to konkrétne v záveroch súdov o neunesení dôkazného bremena, ktoré je v rozpore s vykonaným dokazovaním. V dovolaní rozoberala skutkový stav veci tak, ako ho uvádzala v konaní pred súdmi nižších stupňov. Navrhla, aby dovolací súd vec vrátil späť na nové prejednanie a rozhodnutie.

Žalovaný 1/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhol, aby dovolací súd dovolanie ako neprípustné odmietol a priznal žalovanému náhradu trov konania.

Žalovaní 2/ až 18/ sa k podanému dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozhodnutiu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalobkyne nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom

niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré možno začať len na návrh, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným). Takéto vady konania ale v dovolacom konaní neboli zistené.

Žalobkyňa ako dovolací dôvod doslovne uviedla, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav) je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalobkyne boli opodstatnené, ňou uvádzané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd použil na zistený skutkový stav správny právny predpis a či ho aj správne aplikoval, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad ale v danej veci nejde.

Z obsahu dovolania žalobkyne ale vyplýva, že namieta nesprávnosť skutkových zistení odvolacím súdom. Treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len

výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) vád. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou, v ktorej by mohol preskúmať akékoľvek rozhodnutie súdu druhého stupňa. Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejmé z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní podľa ustanovenia § 243a ods. 2, in fine O.s.p. (arg. „dokazovanie však nevykonáva“).

Keďže ustanovenia § 237, § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. dovolanie žalobkyne proti rozsudku odvolacieho súdu neprípúšťajú, bolo potrebné tento opravný prostriedok odmietnuť podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. Vzhľadom na to Najvyšší súd Slovenskej republiky, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nemohol sa zaoberať napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešným žalovaným vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd priznal žalovanému 1/ náhradu trov dovolacieho konania, ktorá spočíva v odmene advokáta za jednu právnu službu, ktorú poskytol žalovanému vypracovaním vyjadrenia z 3. augusta 2010 k dovolaniu žalobkyne (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 10 ods. 1 vyhlášky vo výške 19,92 €, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu [§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky (t.j. 7,21 €)] po pripočítaní DPH v sume 5,15 € (§ 18 ods. 3 vyhlášky) predstavuje spolu predstavuje spolu 32,28 €. Keďže žalovaní 2/ až 18/ nepodali návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.), preto im ich dovolací súd nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 17. februára 2011

**JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová